

ภาคผนวก จ.

ตัวอย่างการคำนวณ

การเลือกใช้ขนาด Heater

Heater ที่ใช้ในการให้ความร้อนกับระบบถังหมักแบบกวนผสมสมบูรณ์เป็นแบบฮีตเตอร์จุ่ม (Immersion Heater) ทำจาก Tubular Heater ที่ดัดเป็นรูปตัว U และเชื่อมติดกับเกลียวซึ่งมีขนาดเกลียว 1” ฮีตเตอร์ แบบจุ่มเหมาะสำหรับใช้กับของเหลว เช่น ต้มน้ำและอุ่นน้ำมัน การติดตั้งสามารถทำได้โดยเชื่อมเกลียวตัวเมียติดกับถังแล้วใส่ฮีตเตอร์แบบ เกลียวเข้าไป โดยตัวฮีตเตอร์ขนานกับพื้นถัง ควรระวังไม่ให้ส่วนของฮีตเตอร์โผล่พ้นของเหลว เนื่องจากจะทำให้ส่วนที่อยู่เหนือของเหลวร้อนจัดเกินไป ทำให้อายุการใช้งานสั้น และเพื่อให้ความร้อนกระจายอย่างทั่วถึง ควรติดตั้งไบพัสทวนของเหลวด้วย ขนาดฮีตเตอร์รวมทั้งค่าเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 มิลลิเมตร ยาว 400 มิลลิเมตร แรงดัน 220,380 V ขนาด 4500 วัตต์

การควบคุมในการใช้ในการให้ความร้อนกับระบบถังหมัก

1. ทำการต่อเข้ากับระบบถังหมักทางด้านข้างโดยให้จุ่มกับของเหลวในแนวนอนที่มีใบกวนของถังหมักเพื่อให้ความร้อนสามารถกระจายสม่ำเสมอทั่วถัง
2. ต่อระบบฮีตเตอร์เข้ากับระบบเซนเซอร์เมื่ออุณหภูมิถึงช่วงที่เรากำหนดจะสามารถตัดวงจรอัตโนมัติและเมื่ออุณหภูมิต่ำกว่าที่ตั้งไว้ระบบฮีตเตอร์จะเริ่มทำงานอัตโนมัติ
3. โดยจะทำการทดสอบกับของเหลวที่ใช้ก่อนโดยมีตัววัดอุณหภูมิเป็นตัวกำหนดที่จะสั่งให้ฮีตเตอร์ทำงานหรือหยุดทำงาน

การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์การพาความร้อน (h) ของอากาศที่ผนังด้านนอกถังหมัก

$$T_w = 50 \text{ }^{\circ}\text{C} \text{ หรือ } 323 \text{ K}$$

$$T_{\infty} = 20 \text{ }^{\circ}\text{C} \text{ หรือ } 293 \text{ K}$$

$$T_f = \frac{T_w - T_{\infty}}{2} = \frac{323 + 293}{2} = 308 \text{ K}$$

เปิดตาราง Properties of air at atmospheric pressure

$$\nu = 16.50 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}, \text{ Pr} = 0.706, \quad \beta = \frac{1}{308} = 3.24 \times 10^{-3} \text{ K}^{-1}$$

$$\text{จาก } GrPr = \frac{g\beta(T_w - T_{\infty})d^3}{\nu^2} Pr$$

$$= \frac{(9.81)(3.24 \times 10^{-3})(50 - 20)(0.7)^3}{(16.50 \times 10^{-6})^2}$$

$$\therefore G_r P_r = 8.481 \times 10^8$$

จะเห็นว่าค่า $G_r P_r$ อยู่ในช่วง $10^4 < G_r P_r < 10^9$; เป็นการไหลแบบ Laminar

$$\text{ดังนั้นใช้สมการ } h = 1.42 \left(\frac{\Delta T}{L} \right)^{1/4}$$

$$\text{แทนค่า } h = 1.42 \left(\frac{50-20}{1.52} \right)^{1/4} = 2.99 \text{ W/m} \cdot \text{°C}$$

$$\therefore h = 2.99 \text{ W/m} \cdot \text{°C}$$

การคำนวณหาขนาด Heater

กำหนด อุณหภูมิภายในถึง 50 °C

อุณหภูมิภายนอกถึง 20 °C

ค่าสัมประสิทธิ์การพาความร้อน (h) = 2.99 W/m²°C

ค่าสภาพการนำความร้อน (k) = 15 W/m°°C

ถังหมักก๊าซมีเทน ขนาด 500 ลิตร

$$r_1 = 0.32 \text{ m}, r_2 = 0.35 \text{ m}, L = 1.52 \text{ m}$$

ความต้านทานของผนัง

$$R_1 = \frac{\ln(d_2/d_1)}{2\pi Lk} = \frac{\ln(0.7/0.64)}{2\pi(1.52)(15)} = 0.0006 \text{ } ^\circ\text{C/W}$$

$$R_2 = \frac{1}{2\pi d_2 Lh} = \frac{1}{2\pi(0.7)(1.52)(2.99)} = 0.05 \text{ } ^\circ\text{C/W}$$

$$R_{\text{รวมผนังด้านข้าง}} = 0.0006 + 0.0500 = 0.0506 \text{ } ^\circ\text{C/W}$$

$$Q_{\text{ผนังด้านข้าง}} = \frac{T_w - T_\infty}{R_{\text{รวมผนังด้านข้าง}}} = \frac{(50 - 20)}{0.0506} \frac{\text{ } ^\circ\text{C}}{\text{ } ^\circ\text{C/W}} = 592.88 \text{ Watt}$$

ดังนั้น

$$Q_{\text{ผนังด้านข้าง}} = 593 \text{ Watt}$$

ความต้านทานของผนังด้านบน

$$R_3 = \frac{\Delta x}{kA} = \frac{0.03}{15\pi(0.35)^2} = 5.197 \times 10^{-3} \text{ } ^\circ\text{C/W}$$

$$R_4 = \frac{1}{hA} = \frac{1}{2.99\pi(0.35)^2} = 0.869 \text{ } ^\circ\text{C/W}$$

$$R_{\text{รวมผนังด้านบน}} = 0.005197 + 0.869 = 0.874 \text{ } ^\circ\text{C/W}$$

$$Q_{\text{ผนังด้านบน}} = \frac{T_w - T_\infty}{R_{\text{รวมผนังด้านบน}}} = \frac{(50 - 20)}{0.874} \frac{c}{c/w} = 34 \text{ Watt}$$

เนื่องจากถังมีผนังด้านบนและด้านล่าง ดังนั้นจึงนำ $Q_{\text{ผนังด้านบน}}$ มาคูณ 2 จะได้ $34 \times 2 = 68 \text{ Watt}$
จากนั้น นำค่า Q ทั้งหมดมารวมกันก็จะได้

$$Q_{\text{ผนังด้านข้าง}} + Q_{\text{ผนังด้านบน}} = 592 + 68 = 660 \text{ Watt}$$

คำนวณหาค่ากำลังไฟฟ้า

$$Q = m_{cp} \frac{\Delta T}{\Delta t}$$

$$\text{จาก } m = \rho V = (1000 \text{ kg/m}^3)(0.35 \text{ m}^3) = 350 \text{ kg}$$

$$\text{จะได้ } Q = \frac{(350 \text{ kg})(4.18 \text{ kJ/kg}\cdot\text{C})(30 \text{ }^\circ\text{C})}{7200 \text{ s}} = 6.096 \text{ kJ/s}$$

$$\therefore Q = 6.096 \text{ kW}$$

นำค่า Q จากการถ่ายเทความร้อนของผนังมารวมกับค่า Q ที่หาค่ากำลังไฟฟ้า จะได้

$\therefore 6.096 \text{ kW} + 660 \text{ W} = 6756 \text{ W}$ หรือ 6.756 kW แต่เนื่องจากการทำงานจริงของ *Heater* จะมีประสิทธิภาพในการทำงานจริงประมาณ 70-80 %

ดังนั้น ควรเลือกใช้ *Heater* ขนาด 9000 W หรือ 9 kW

การคำนวณขนาดของปั๊ม

$$T_{\text{water}} = 35^\circ\text{C} \quad V = 0.035 \text{ m}^3/\text{s} \quad r = 9.749 \text{ kN/m}^3$$

$$L = 6 \text{ m} \quad D = 0.0381 \text{ m} \quad Z_2 = 1.20 \text{ m} \quad v = 0.729 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$$

จากสมการเบอร์นูลลี

$$\frac{P_1}{r} + \frac{V_1^2}{2g} + Z_1 + h_p = \frac{P_2}{r} + \frac{V_2^2}{2g} + Z_2 + h_L$$

$$h_p = Z_2 + h_L$$

$$h_p = 1.2 \text{ m} + \left[f \frac{L V^2}{D 2g} + k \frac{V^2}{2g} \right] \dots \dots \dots (1)$$

คำนวณค่า Reynolds number จาก

$$Re = \frac{VD}{\nu} = \frac{(0.035 \text{ m/s})}{0.729 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}} = 1829$$

$$\text{จาก } f = \frac{64}{Re} = \frac{64}{1829} = 0.035$$

การสูญเสียรองที่วาล์วและข้อต่อต่างๆ

$$\text{ข้อขยาย } A_1 = 1", A_2 = 1\frac{1}{2}" \text{ ได้ค่า } K = 0.18 \therefore h_{\text{ข้อขยาย}} = k \frac{V^2}{2g} = 0.18 \left(\frac{0.035^2}{2(9.81)} \right) = 1.12 \times 10^{-5}$$

$$\text{Elbow } 90^\circ, h = k \frac{V^2}{2g} = 0.9 \left(\frac{0.035^2}{2(9.81)} \right) = 5.26 \times 10^{-5} \times 5 \text{ ตัว} = 2.80 \times 10^{-4}$$

$$\text{Ball valve, } h = k \frac{V^2}{2g} = 0.5 \left(\frac{0.035^2}{2(9.81)} \right) = 3.12 \times 10^{-5} \times 3 \text{ ตัว} = 9.36 \times 10^{-5}$$

$$\text{สามทาง, } h = k \frac{V^2}{2g} = 1.8 \left(\frac{0.035^2}{2(9.81)} \right) = 1.33 \times 10^{-4} \times 2 \text{ ตัว} = 2.66 \times 10^{-4}$$

นำมารวมกันจะได้การสูญเสียรองทั้งหมด

$$1.12 \times 10^{-5} + 2.80 \times 10^{-4} + 9.36 \times 10^{-5} + 2.66 \times 10^{-4}$$

ข้อขยาย + Elbow 90° + Ball valve + สามทาง

$$\text{Minor lose} = 6.50 \times 10^{-4}$$

แทนค่าต่างๆลงในสมการที่ (1)

$$\text{จาก } h_p = Z_2 + \left[f \frac{L}{D} \frac{V^2}{2g} + k \frac{V^2}{2g} \right]$$

$$h_p = 1.2 \text{ m} + \left[0.035 \frac{(6)}{(0.0381)} \frac{0.035^2}{2(9.81)} + 6.50 \times 10^{-4} \right]$$

$$h_p = 1.2 \text{ m} + [0.035(157.480)(6.24 \times 10^{-5}) + 6.50 \times 10^{-4}]$$

$$h_p \cong 1.2 \text{ m}$$

$$P = rQh_p$$

$$Q = AV = \frac{\pi}{4} (0.0381)^2 \cdot (0.035)$$

$$P = 9.749 \text{ kN/m}^3 \times 3.99 \times 10^{-5} \text{ m}^3/\text{s} \times 12 \text{ m}$$

$$Q = 3.99 \times 10^{-5}$$

$$P = 4.6678 \times 10^{-4} \text{ kN} \cdot \text{m/s} \text{ หรือ } 0.466 \text{ Watt}$$

$$P = \frac{0.466}{746} = 6.246 \times 10^{-4} \text{ hp}$$

ดังนั้นจึงเลือกปั๊มขนาด 0.5 แรงม้า

การเลือกใช้ขนาดมอเตอร์

ถังหมักกรด 250 ลิตร

แรงที่ใช้ในการกวนผสมกากมันสำปะหลังกับน้ำ (อ้างอิงจากงานวิจัยของวิลาวัลย์ 2550 การผลิตก๊าซชีวภาพจากการย่อยสลายเศษอาหารภายใต้สภาวะไร้ออกซิเจนแบบตามลำดับสองขั้นตอนในระดับ Semi-pilot Scale) 10 Kg
รัศมีของถัง 0.28 เมตร

$$\text{แรงดึงในถัง } F=mg = 10 \times 9.81 = 98.1 \text{ N}$$

$$\text{แรงบิด } T = F \times r = 98.1 \times 0.28 = 27.46 \text{ N.m}$$

เลือกใช้ความเร็วรอบ 70 rpm

$$\begin{aligned} P &= T \cdot \omega = T \cdot 2\pi N / T \\ &= (27.46 \times 2\pi \times 70) / 60 \\ &= 201.2 \text{ W} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{คิดเป็นแรงม้า} &= P / 746 \\ &= 201.2 / 746 \\ &= 0.27 \text{ hp} \end{aligned}$$

ดังนั้นควรเลือกใช้มอเตอร์ขนาด 0.5 แรง

ถังหมักก๊าซมีเทน 500 ลิตร

รัศมีของถัง 0.35 เมตร

$$\text{แรงดึงในถัง } F=mg = 10 \times 9.81 = 98.1 \text{ N}$$

$$\text{แรงบิด } T = F \times r = 98.1 \times 0.3528 = 34.33 \text{ N.m}$$

เลือกใช้ความเร็วรอบ 70 rpm

$$\begin{aligned} P &= T \cdot \omega = T \cdot 2\pi N / T \\ &= (34.33 \times 2\pi \times 70) / 60 \\ &= 251.5 \text{ W} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{คิดเป็นแรงม้า} &= P / 746 \\ &= 251.5 / 746 \\ &= 0.34 \text{ hp} \end{aligned}$$

ดังนั้นควรเลือกใช้มอเตอร์ขนาด 0.5 แรง

การคำนวณหาค่าพลังงานสุทธิ (Net Energy)

จากสูตร Net Energy = (Energy gain – Energy Consumption)

คือ (พลังงานที่ได้รับ – พลังงานที่ใช้)

พลังงานที่ได้รับคือ อัตราการผลิตก๊าซชีวภาพ=140 ลิตร/วัน หรือ 0.140 m³/วัน คูณด้วย ค่าความร้อนของก๊าซ (HV)

พลังงานที่ใช้ คือ พลังงานไฟฟ้าที่ป้อนให้กับ Heater โดยเฉลี่ย 0.8500 kWh/Day

จาก HV ของก๊าซชีวภาพมีค่า = 5520 kcal/m³ หรือ 5,520,000 cal/m³ หรือ 23,106,720 J/m³

$$\begin{aligned} \text{จะได้} & (0.140 \text{ m}^3 \times 23,106,720 \text{ J/m}^3) - (0.850 \text{ kWh/Day}) \\ & = (3,234,940 \text{ J}) - (0.850 \text{ kWh/Day}) \end{aligned}$$

จาก $3.6 \times 10^6 \text{ J} = 1 \text{ kWh}$ เพราะฉะนั้น $3,234,940 \text{ J}$ จะได้ $3,234,940/3,600,000 = 0.8986 \text{ kWh/Day}$

แทนค่าในสูตรจะได้ $(0.8986 \text{ kWh/Day}) - (0.8500 \text{ kWh/Day}) = 0.0486 \text{ kWh/Day}$ หรือ 48.6 Wh/Day

การวิเคราะห์ค่า Total Solid ของกากมันผสมกับน้ำ

นำ Crucible (ถ้วย) ไปอบในตู้อบแห้งที่ 103-105 °C เป็นเวลา 1 ชั่วโมง จากนั้นนำออกจากตู้อบแล้วรอให้เย็นใน Desiccators จากนั้นนำไปชั่งน้ำหนัก (เทคนิค 4 ตำแหน่ง) อบซ้ำจนกระทั่งน้ำหนักของ Crucible (ถ้วย) คงที่หรือมีเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยไม่เกิน 5 % จึงสามารถนำไปใช้ได้ ให้เป็นค่า A ซึ่งต้องเก็บใน Desiccators จนกว่าจะนำมาใช้

ตวงกากมันผสมกับน้ำ 10 มล.ลงใน Crucible (ถ้วย) ที่ทราบน้ำหนักแน่นอนนำไปชั่งและบันทึกเป็นน้ำหนักรวมของกากมันผสมน้ำก่อนอบ และน้ำหนักของ Crucible (ถ้วย) ในหน่วย(มก.) ให้เป็นค่า B จากนั้นนำไปอบที่ 103-105 °C เป็นเวลา 1 ชั่วโมง จากนั้นนำออกจากตู้อบแล้วรอให้เย็นใน Desiccators และนำไปชั่งน้ำหนักรวมของกากมันผสมน้ำ และ Crucible (ถ้วย) หลังอบ เมื่อบันทึกค่าเสร็จแล้วนำไปอบซ้ำจนกระทั่งน้ำหนักคงที่หรือมีเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยไม่เกิน 5 % ให้เป็นค่า C คำนวณหาค่า TS ของกากมันผสมน้ำดังสมการที่ (1) และ (2)

$$\text{TS, ml/l} = \frac{(C-A)/(B-A)}{\text{Sample (ml)}} \times 10^6 \quad (1)$$

$$\% \text{ TS} = \frac{(C-A) \times 100}{B-A} \quad (2)$$

หมายเหตุ

A คือ น้ำหนัก Crucible (mg)

B คือ น้ำหนัก Crucible + น้ำหนักกากมันผสมน้ำก่อนอบ (mg)

C คือ น้ำหนัก Crucible + น้ำหนักกากมันผสมน้ำหลังอบ (mg)

คำนวณตารางสรุปผลการทดลอง 4

อัตราการรับสารอินทรีย์ : OLR

ค่า COD ขาเข้า 5011(มิลลิกรัมต่อลิตร) หรือ 5.011 (กรัมต่อลิตร)

ระยะเก็บกักสารอินทรีย์: HRT 12 (วัน)

อัตราการรับสารอินทรีย์ : OLR = 5.011 (กรัมต่อลิตร)/ 12 (วัน) = 0.417(กรัมCOD ต่อลิตร-วัน)

อัตราการผลิตก๊าซชีวภาพ(ลิตรต่อลิตร-วัน) ในระดับ Pilot Scale

ปริมาณการผลิตก๊าซชีวภาพ 140 (ลิตรต่อวัน)/ ปริมาตรกากมันผสมน้ำในถังหมักมีเทน 450 ลิตร

อัตราการผลิตก๊าซชีวภาพ = 0.31(ลิตรต่อลิตร-วัน)

อัตราการผลิตก๊าซชีวภาพ(ลิตรต่อลิตร-วัน) ในระดับ Lab Scale

ปริมาณการผลิตก๊าซชีวภาพ 16 (มล.ต่อวัน) / ปริมาตรกากมันผสมน้ำในถังหมักมีเทน 70 มล.

อัตราการผลิตก๊าซชีวภาพ = 0.22(ลิตรต่อลิตร-วัน)

หมายเหตุ

ค่าอื่น ๆ ที่ไม่ได้แสดงการคำนวณได้ค่าจากเครื่องมือวัด

วิเคราะห์ความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐศาสตร์

หาค่า NPV = PV-I

PV = ยอดรายได้รับเข้ารวมทั้งโครงการคิดที่มูลค่า ปัจจุบัน (Present Value of Net Cash Inflow)

I = เงินลงทุนเริ่มต้น (Initial Investment)

เงินลงทุนเริ่มแรก (Initial Investment) = 40,000 บาท อายุโครงการ 20 ปี มูลค่าซาก 4,000 บาท

Net Cash Inflow ต่อปี = 2,481 บาท/ปี คิดอัตราดอกเบี้ย 7% ต่อปี

ยอดเงินสดเข้าเท่ากันทุกปีสามารถคิด PV โดยใช้ PVIFA คิดค่า $i = 2\%$, $t = 20$

โดย $PV = 1/(1+0.02) + 1/(1+0.02)^2 + 1/(1+0.02)^3 + 1/(1+0.02)^4 + 1/(1+0.02)^5 + 1/(1+0.02)^6 + 1/(1+0.02)^7 + 1/(1+0.02)^8 + 1/(1+0.02)^9 + 1/(1+0.02)^{10} + 1/(70.02)^{11} + 1/(1+0.02)^{12} + 1/(1+0.02)^{13} + 1/(1+0.02)^{14} + 1/(1+0.02)^{15} + 1/(1+0.02)^{16} + 1/(1+0.02)^{17} + 1/(1+0.02)^{18} + 1/(1+0.02)^{19} + 1/(1+0.02)^{20}$

$PV = PVIFA(7\%, 20) = 16.355$ บาท

$NPV = PV + (\text{มูลค่าซาก}) - I$

$= 2,481(P/A, 7\%, 20) + 4,000(P/F, 7\%, 20) - 40,000$

$= 2,481(10.597) + 4,000(0.258) - 40,000$

$= 26,291 + 1,032 - 40,000 = -12,677 < 0$

หลักการตัดสินใจของ IRR

หาก IRR มีค่ามากกว่าอัตราดอกเบี้ยจะถือว่าลงทุนได้ หรือ นำลงทุนหลักการตัดสินใจของ IRR

หาก IRR มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับอัตราดอกเบี้ยจะถือว่าไม่ควรลงทุน หรือ ไม่นำลงทุน

IRR คือ ค่าสะท้อนผลตอบแทนของการลงทุนที่นำมาเปรียบเทียบกับดอกเบี้ย ยิ่งมีค่ามากยิ่งดี

จากการหาค่า NPV เมื่อ $i=7\%$ ให้ $NPV = -12,677$

ให้สมมติ $i=3\%$

$$\begin{aligned} NPV &= 2,481(P/A, 3\%, 20) + 4,000(P/F, 3\%, 20) - 40,000 \\ &= 2,481(14.880) + 4,000(0.554) - 40,000 \\ &= 36,917 + 2,216 - 40,000 = -867 < 0 \end{aligned}$$

ให้สมมติ $i=2.5\%$

$$\begin{aligned} NPV &= 2,481(P/A, 2.5\%, 20) + 4,000(P/F, 2.5\%, 20) - 40,000 \\ &= 2,481(15.580) + 4,000(0.610) - 40,000 \\ &= 38,654 + 2,440 - 40,000 = 1,094 > 0 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} IRR &= 2.5 + 0.5 \times 1,094 / (1,094 + 867) \\ &= 2.5 + 0.3 \\ &= 2.8 \% \end{aligned}$$

จะได้ $IRR < MARR$ ซึ่งน้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยแสดงว่าโครงการนี้ยังไม่แนะนำให้ดำเนินการ